

Fondet:
500

millioner på 40 år

Fysiofondet. Fond til etter- og videreutdanning av fysioterapeuter. Eller rett og slett Fondet. Initiativet ble tatt for over 40 år siden av en gruppe svært forutseende fysioterapeuter. I dag har Fondet en samlet kapital på ca. 247 millioner kroner. Siden oppstart i 1974 er det delt ut rundt 500 millioner kroner. De siste fem årene har FYSIOPRIM, forskning i primærhelsetjenesten, vært viktigste satsingsområde.

- Vi ser nå etter snart fem år, at dette har vært en suksesshistorie og noe som legges merke til langt ut over eget fag, sier Nina Emaus (t.v.), styreleder i Fondet og professor ved UiT Norges arktiske universitet.

FOTO: Marius Fiskum

Verden rundt med Fondet

Fondet har brakt Vivien Jørgensen til kongresser i både New Delhi, Istanbul og Amsterdam. – Det har gitt meg en støtte gjennom hele karrieren som jeg er svært takknemlig for, sier hun.

TEKST Anne Kristansen Rønning
fysioterapeuten@fysio.no

- JEG HAR PERSONLIG hatt stor glede av tildelinger fra Fondet og har fått stipend i flere kategorier. Stipender til utdanning (cand. mag. og hovedfag) har bidratt til min egen faglige utvikling, sier Vivien Jørgensen, fagansvarlig fysioterapeut ved Seksjon for ryggmargsskade, multitraume og nevrologi ved Sunnaas Sykehus. Nå er hun i studiepermisjon og holder på med doktorgrad.

Hovedfagsoppgaven hennes hadde tittelen: «Følger av ryggmargsskade oppstått i barneårene. En etterundersøkelse med fokus på feilstillinger i rygg og hofter». I doktorgraden fordyper hun seg i fall og fallrisiko hos personer med ryggmargsskade.

Inspirasjon fra utlandet

Jørgensen er spesialist i nevrologisk fysioterapi og har jobbet med ryggmargsskade pasienter mesteparten av tiden. Men hun har også hatt tverrfaglige lederstillinger i samme avdeling ved Sunnaas Sykehus.

– De siste kongressene jeg har mottatt støtte til er World Congress for Neurorehabilitation i Istanbul i 2014, med posterpresentasjon, World Confederation of Physical Therapy i Amsterdam i 2011, og som deltaker ved Annual Scientific Meeting i International Spinal Cord Society i New Dehli i 2010, der jeg holdt et eget innlegg.

– Reisestipendene har bidratt til at jeg har kunnet reise på faglige konferanser som arbeidsgiver ikke nødvendigvis ville støttet. Det har i tillegg bidratt til at flere kollegaer har kunnet delta på samme konferanse, sier Jørgensen.

TAKKER FONDET Fysioterapeut og doktorgradstipendiat, Vivien Jørgensen, har hatt stor nytte av tildelinger fra Fondet. Foto: Tone Elise Eng Galåen

- Husk å støtte de små

Hun har også mottatt noe støtte til fysioterapifaglige utviklingsprosjekter.

– I 1991 fikk jeg midler til prosjektet «Hvor flinke er vi til å teste muskelstyrke?», og i 1997 støttet Fondet en pilotstudie som handlet om systematisk inspirasjonsmuskeltraining hos pasienter med tetraplegi. Jeg fikk også innvilget penger til et prosjekt i 2008, men takket nei for jeg fikk mer penger annet sted, sier Jørgensen.

Hun har imidlertid inntrykk av at det har

blitt noe vanskeligere å få støtte til mindre prosjekter de seinere år.

– Det er kanskje litt synd, siden alt begynner i det små. Det skyldes sikkert at det kommer langt flere søknader, og at det er høyere kvalitet på prosjektene det søkes om støtte til, sier Jørgensen, som konkluderer:

– Fondet har gjennom mange år støttet opp under min faglige utvikling. På den måten har de også bidratt til den fysioterapifaglige utviklingen på Sunnaas sykehus, der jeg har jobbet de siste 25 åra. ■

Stipender til utdanning har bidratt til min egen faglige utvikling.

Et fond for alle fysioterapeuter

Både fysioterapeuter som trenger faglig påfyll og fysioterapeuter som ønsker en akademisk karriere kan søke om midler fra Fondet.

TEKST Anne Kristansen Rønning
fysioterapeuten@fysio.no

STYRELEDER i Fysiofondet er professor Nina Emaus ved Universitetet i Tromsø. Vi ber henne fortelle hva som er viktigst når styret skal avgjøre hvilke søknader som skal få støtte.

– Fondsstyret arbeider ut fra en vedtatt strategi. Alle våre utlysninger er forankret i den og skal ivareta ulike sider ved fysioterapifaget. Samtlige søknader om midler til forskning og fagutvikling vurderes av eksterne fagfeller som vurderer søknadens kvalitet. Basert på fagfellenes vurdering beslutter Fondsstyret tildeling ut fra strategiske hensyn slik at det kommer flest mulig fysioterapeuter til gode.

– *Blir det mest penger til de store, eller litt til de små også?*

– Fondet ønsker å være en aktiv pådriver for å sikre en kontinuerlig kunnskapsutvik-

forskningen her i landet?

– Sammenlignet med andre helsefaglige profesjonsutdanninger har vi vært veldig heldige som har hatt Fondet. Det var fremsynte fysioterapeuter som i 1974 fremforhandlet Fondet. Bevilgningene fra myndighetene har blitt forvaltet på en utrolig god måte av sekretariat og tidligere styrer. Med tildelinger, som har vokst år for år, har Fondet vært forut for sin tid og gitt muligheter til fagutvikling på alle nivåer – også når det gjelder forskning, sier Nina Emaus.

Hun understreker at Fondet var en sentral bidragsyter da hovedfag i fysioterapi ble startet ved Universitetet i Bergen i 1991. For første gang kunne da fysioterapeuter ta hovedfag i eget fag. Siden har Fondet støttet flere fagspesifikke masterstudier. De siste er masterstudiene i nevrologisk fysioterapi

DELER UT Styreleder i Fondet, professor Nina Emaus, fordeler midlene slik at de kommer flest mulig fysioterapeuter til gode. Foto: Marius Fiskum

” Dette har vært en suksesshistorie og noe som legges merke til langt ut over eget fag.

ling i faget. Dette gjøres ved å legge til rette for økt kunnskapsutvikling gjennom fagspesifikke masterutdanninger og støtte til aktive forskningsmiljøer. Fondet har i alle år tildelt store beløp til etterutdanning av fysioterapeuter. Midlene har gått til å sikre et bredt, faglig oppdatert kurstilbud for alle fysioterapeuter. Vi gir store bevilgninger gjennom miljøstøtte, men holder også fokus på at fysioterapeuter i vanlig praksis skal få mulighet til fordypning og formidling. Hittil i 2014 (desember, red.anm.) har 420 fysioterapeuter fått støtte til reise og utdanningsstipend, for eksempel.

– *Hva har Fondet betydd for fysioterapi-*

og psykiatrisk og psykosomatisk fysioterapi ved universitetet i Tromsø, og masterstudiet i klinisk fysioterapi ved Høgskolen i Bergen.

– Dette betyr at fysioterapeuter får anledning til å kombinere klinisk og akademisk kompetanse.

– *Hvorfor har Fondet valgt å satse så sterkt på FYSIOPRIM?*

– Fondsstyret så etter hvert at forskningen i fysioterapi for en stor del dreide seg om problemer innen spesialisthelsetjenesten og innen de etablerte akademiske institusjonene. Lite fysioterapiforskning skjedde der fysioterapeuter flest jobber – i primærhelsetjenesten.

– Fondet valgte derfor primærhelsetjenesten som eget satsningsområde og mente at en større bevilgning ville sette fokus og fart på forskning her. Det ble utlyst midler og FYSIOPRIM-programmet utpekte seg. Vi ser nå etter snart fem år, at dette har vært en suksesshistorie og noe som legges merke til langt ut over eget fag. Dette ikke minst fordi satsningen har falt sammen med samhandlingsreformen og den nasjonale forskningsstrategien Helseomsorg 21.

– *Hva er veien videre for Fondet nå?*

– Fondet diskuterer hele tiden strategi og vurderer om vi er på riktig vei. Satsningen på primærhelsetjenesten står ved lag. I tillegg har vi i år åpnet opp for at flere forskningsmiljøer kan fremme søknad om midler til PhD- og postdoktorstipend. Ellers så står det fast i Fondets strategi at bevilgninger skal understøtte etter- og videreutdanning for fysioterapeuter. Det legges derfor vekt på bredde i utlysninger og tildelinger slik at vi når ulike faglige behov, slår Nina Emaus fast. ■

– Fondet har satt fysioterapi i en særstilling

– Forskningsprogrammet FYSIOPRIM ville aldri blitt noe av uten Fondets utlysning og tildeling, sier Nina Vøllestad.

TEKST Anne Kristansen Rønning
fysioterapeuten@fysio.no

VØLLESTAD er professor ved Universitetet i Oslo, og leder i FYSIOPRIM, et forskningsprogram som skal bidra til å øke kunnskapen i og om fysioterapi i primærhelsetjenesten. Hun slår fast at Fondet har hatt en enorm betydning for fysioterapi i Norge.

– Både det at faget har en slik finansieringskilde, og at det har vært benyttet med stor grad av strategisk tenkning, har satt fysioterapi i en særstilling som de fleste andre profesjoner er misunnelige på.

– Hele virkemiddelkjeden har vært viktig, fra forskjellige individuelle stipend til støtte for oppretting av master-/hovedfagsprogram, og storsatsningen på FYSIOPRIM, sier hun.

Høyere kvalitet

Forskningsprogrammet skal bidra til høyere kompetanse hos både forskere, klinikere og i forvaltningen, for å drive forskning i primærhelsetjenesten.

– Gjennom dette skapes det et bedre grunnlag for å få enda høyere kvalitet på kli-

ENORM BETYDNING – Fondet har satt fysioterapi i en særstilling som de fleste andre profesjoner er misunnelige på, sier leder i FYSIOPRIM, professor Nina Vøllestad. Foto: Dagrún Lindvåg

nisk praksis, flere forskningsprosjekter med relevans for primærhelsetjenesten, samt mer varig forskningsinnsats, sier Vøllestad.

– For den femårsperioden FYSIOPRIM er inne i nå, har vi fått 32 millioner kroner fra Fondet. I tillegg bidrar institusjonene med ca. 15 millioner kroner og kommunene med ca. 1 million kroner, fortsetter Vøllestad.

Unikt samarbeid med klinikere

Midlene fra Fondet har i hovedsak gått til lønn for stipendiater og postdoktorer, samt til å frikjøpe seniorkompetanse i institusjonene.

– I tillegg har vi brukt en god del av Fondets bevilgning til frikjøp av klinikere til å delta i programmets prosjekter. Dette samarbeidet er unikt og har vært helt nødvendig for å sikre at klinisk kunnskap, kompetanse og erfaring får innflytelse på prosjektens utforming. Det har også gått en del midler til ledelse, koordinering og drift av programmet, sier Nina Vøllestad. ■

” Det har satt fysioterapi i en særstilling som de fleste andre profesjoner er misunnelige på.

Følg Fysioterapeuten på Facebook og Twitter - Lik oss gjerne!

Fondets visjon er å være en nøkkelressurs for kontinuerlig kunnskapsutvikling i fysioterapi og økt kompetanse hos fysioterapeuter. Visjonen realiseres gjennom tildelinger som skal styrke og utvikle fysioterapifaget og som kommer flest mulig fysioterapeuter til gode.

Mer enn 500 millioner kroner er tildelt i løpet av 40 år gjennom

- individuelle stipend til forskningsprosjekt, kvalitetssikringsprosjekt, formidling og prosjektbeskrivelse, reise og utdanning. I 2014 ble det tildelt 336 reisestipend og 133 utdanningsstipend.
- støtte til miljøer for forskning og kunnskapsutvikling i fysioterapi for å øke fysioterapeuters kompetanse på doktorgrads- og postdoktorgradsnivå. Nesten 120 fysioterapeuter har doktorgrad og Fondet har helt eller delvis finansiert om lag en tredjedel av stipendiatene.
- rammetildeling til NFFs etterutdanningsvirksomhet og subsidiering av kursavgiften.
- oppstartfinansiering av 11 videreutdanninger og masterutdanninger, som senere er drevet videre av universitet og høyskoler.
- forskningsprogrammet FYSIOPRIM, Fondets største satsning de siste fem år. For å fortsette det langsiktige arbeidet i primærhelsetjenesten med utvikling av database og kliniske verktøy og modeller for forskningssamarbeid, videreføres denne satsningen.

Bakgrunn og organisasjon

- Fondet ble forhandlet frem av NFF, og første overføring i 1974 var på 400.000 kr.
- Folketrygden overfører et årlig beløp i samsvar med Folketrygdlovens § 5 - 8, og er en del av de årlige takstforhandlingene. 29,9 mill. i 2014.
- Fondets egenkapital ved årsskiftet 2013-14 er ca kr. 165 mill. Gjennom forvaltning av kapitalen har Fondet oppnådd god avkastning.
- Fondsstyret består av fire medlemmer og to suppleanter valgt av NFFs landsmøte og ett medlem med personlig vara oppnevnt av Helsedirektoratet.
- Alle tildelinger skjer gjennom vedtak i styret. Årsberetninger godkjennes av NFFs landsmøte og Helsedirektoratet.
- De historiske bånd mellom Fondet og NFF er tette, men Fondet er en egen juridisk enhet.

Slik søker du

- Alle fysioterapeuter med norsk autorisasjon kan søke Fondet, uavhengig av organisasjonstilknytning.
- Søknader sendes elektronisk gjennom Fondets søknadsportal på www.fysiofondet.no.
- Neste søknadsfrister er 1. mars og 15. mars 2015.

